

Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.12.2014 № 1528)

Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет

№ 11, 2013

[Назад](#)

[Головна](#)

УДК 339.187.6

*А. С. Карнаушенко,
аспірант кафедри обліку і аудиту та фінансів ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»*

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ЛІЗИНГУ ЯК ВИДУ ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

*Alla S. Karnaushenko,
graduate Department of Accounting and Auditing and Finance DVNZ "Kherson State Agrarian University"*

ADVANTAGES AND DISADVANTAGES OF LEASING AS A FORM OF FINANCING INNOVATION FARMS

У статті наведено та проаналізовано перелік переваг та недоліків лізингу як виду фінансування інноваційної діяльності сільськогосподарських підприємств.

The article presents and analyzes a list of advantages and disadvantages of leasing as a form of financing innovation of agricultural enterprises.

Ключові слова. Лізинг, інновації, фінансування інноваційної діяльності, джерела фінансування, інноваційні проекти, переваги лізингу, недоліки лізингу, матеріально – технічна база, НТП, основні засоби.

Keywords. Leasing, innovation, innovative financing dilnosti, sources of financing, innovative projects, the benefits of leasing, lease deficiencies, material - technical base, NTP, plant and equipment.

Постановка проблеми. Перед українськими сільгоспвиробниками постають актуальні проблеми з морально застарілою матеріально – технічною базою, дефіцитом фінансових ресурсів на її оновлення, низькою ефективністю її використання, недостатньою забезпеченістю запасними частинами та швидкі темпи росту нових технологій. В результаті – втрачається рівень ефективності та конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств. Вище вказані проблеми потребують швидкого вирішення. Від того який фінансовий ресурс для оновлення матеріально – технічної бази та модернізації основних засобів обере підприємство залежить подальший його розвиток.

Сільськогосподарські підприємства на вирішення даної проблеми мають можливість активно залучати банківські кредити, здійснювати операції на ринку цінних паперів, співпрацювати з венчурними фондами та лізинговими компаніями, здійснювати самофінансування та залучати державні або іноземні капітали. Проте сільгоспвиробникам потрібно усвідомити, що не обов'язково мати у власності майно для отримання доходу, потрібно лише мати право користування ним. Це питання безпосередньо вирішує лізинг.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблема забезпечення матеріально – технічної бази сільгоспвиробників широко висвітлена в наукових працях Більського В.Г., Витвицької О.Д., Грицишиної М.І., Добіжі Н.В., Дороша І.Й., Олійника О.В. та ін. Проблему розвитку лізингових послуг в сільському господарстві вивчали Денисенко П.А., Кузьмін В.В., Куліш Т.В., Руденко М.М., Андрійчук В.Г., Баєва О.І., Брюховецька Н.Ю., Внуков Н.М., Газман В.Д., Кашкін В.М., Лещенко М.І., Черненко В.І., Танклевська Н.С. та ін. Вищезазначеними вченими досить глибоко досліджено питання поліпшення матеріально – технічної бази сільськогосподарських підприємств за рахунок укладання лізингових договорів, проте, слід зазначити, що існує ряд аспектів у використанні лізингу сільгоспвиробників, які потребують подальшого дослідження та вивчення.

Метою статті є проаналізувати стан і виявити переваги та недоліки лізингу як виду фінансування інноваційної діяльності сільськогосподарських підприємств.

Виклад основного матеріалу. Лізинг – це доволі складне і багатогранне економічне явище, яке поєднує в собі операції купівлі-продажу, оренди, кредитування та інвестування фінансової та підприємницької діяльності. Придбання в лізинг – це швидка і проста можливість підприємства оновити застарілу матеріально – технічну базу та як наслідок – можливість відновити або збільшити потенціал господарства та покращити якість сільськогосподарської продукції відповідно до вимог сьогодення. Лізинг примирює протиріччя між підприємством, у якого немає коштів на модернізацію та оновлення матеріально – технічної бази, і банку, який неохоче надає цьому підприємству кредит, так як не має достатніх гарантій повернення інвестованих коштів. Лізингова операція вигідна усім учасникам: одна сторона отримує грошові кошти, який виплачується поетапно, та потрібне устаткування, інша сторона – гарантію повернення кредиту, так як об'єкт лізингу є власністю лізингодавця чи банку, що фінансує лізингову операцію, до надходження останнього платежу. Лізинг може дати потужний поштовх процесам приватизації, конверсії, оновлення матеріально – технічної бази підприємств, оптимізувати використання наявного машинного-тракторного парку і на вигідних умовах отримати найсучасніше вітчизняне та зарубіжне устаткування.

Лізинг для України досить нове поняття. Воно прийшло з Заходу, де існує понад 100 років. Практичним досвідом для України є розвиток лізингу в східноєвропейських країнах, таких, як Польща, Росія, Білорусь, що мають з нами спільні риси. Як свідчить зарубіжний досвід, найпривабливішим майном у сфері лізингу є автотранспорт, машини, обладнання, на які припадає 85 % всіх лізингових операцій [5]. В Україні найбільше в лізингу знаходяться транспорт (59,90%) та сільськогосподарська техніка (16,61%). На сьогодні загальний річний обсяг лізингових угод у світі становить приблизно 512 млрд дол. США. Лізинг посідає важливе місце в економіці багатьох країн і є ознакою їхнього прогресивного розвитку. В США лізинг є найбільшим джерелом зовнішнього фінансування, за допомогою якого придбавають близько 50 % техніки. У країнах Чехії, Естонії, Угорщини оновлення основних фондів підприємства на 30-40 % відбувається за рахунок лізингу [1].

На законодавчому рівні операції з лізингом регулюються Цивільним кодексом України (§6 гл.58), Господарським кодексом (ст. 292) та Законом України «Про фінансовий лізинг» у редакції від 11.12.2003 р. №1381 – IV (зі змінами та доповненнями). Лізинг вважається новим видом фінансування, адже цьому сприяють: загострення конкуренції, що потребує оптимізації інвестицій, які дають можливість суттєво розширити ринок збуту за рахунок залучення в господарський оборот малих і середніх фірм; зменшення обсягу ліквідних засобів у зв'язку з труднощами, що постійно виникають на грошовому ринку; підтримка розвитку лізингових операцій з боку державних органів влади і фінансових ділових кіл у цілому, що стимулює зростання інвестиційної діяльності [3].

З економічної точки зору операція лізингу багато в чому схожа з довгостроковим кредитуванням на закупівлю устаткування й інших видів основних виробничих фондів. Всі лізингові операції діляться на дві основні групи: оперативний і фінансовий лізинг. До першого виду лізингу відносять ту обставину, що термін оренди не повинен передбачати повної окупності. Орендодавець не покриває витрати за рахунок платежів орендного характеру одного орендаря. Фінансовий лізинг виступає операцією, яка має повну окупність. Платежі орендного призначення відшкодовують витрати і забезпечують прибуток фіксованого виду для

лізингодавця [4]. Важливо підкреслити, що для фінансового лізингу (на відміну від інших його форм) характерно те, що термін оренди, як правило, дуже близький до терміну служби устаткування. Основна перевага застосування лізингової форми дає можливість підприємствам купувати потрібне обладнання без головних капітальних витрат одноразового характеру.

Лізинг як інструмент запровадження інновацій має ряд переваг та недоліків, поряд з іншими специфічними формами кредитування, якими не слід нехтувати (рис. 1).

Крім того, можна відокремити податкові переваги лізингу для сільськогосподарських підприємств (рис. 2).

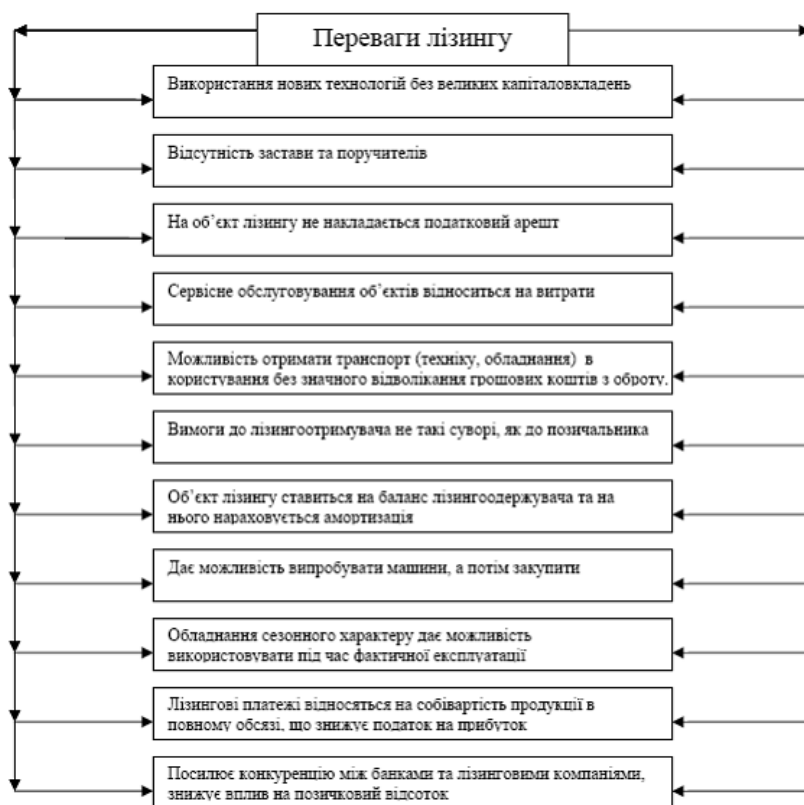

Рис. 1. Переваги лізингу

Рис. 2. Податкові переваги лізингу

Переваги лізингу стають очевидними і в економіці нашої держави. Створивши ефективну діючу лізингову систему, можна використовувати з найбільшою вигодою наявний потенціал основних фондів, та гарантувати придбання та використання сільгоспвиробниками найсучаснішого обладнання з мінімальними інвестиційними витратами.

Асоціація «Українське об'єднання лізингодавців» та Держфінпослуг підвели підсумки діяльності ринку лізингу за I квартал 2013 року. Статистичні дані свідчать, що показники галузі постійно збільшуються.

У кількісному вираженні обсяг діючих договорів за I квартал 2013 року становить 22456 угод, що на 2363 угод більше, ніж на кінець аналогічного періоду 2012 року, а вартість діючих договорів лізингу у порівнянні з I кварталом 2012 року збільшилась на 23 % або 7,8 млрд. грн. [2].

Недолікам лізингу приділяють значно менше уваги, ніж перевагам.

На сьогодні існують наступні недоліки лізингу, а саме: складну організацію лізингової угоди через значну кількість учасників; на підготовку фінансової лізингової угоди може знадобитися більше часу, ніж на підготовку контракту на купівлю; вищі можуть бути і адміністративні витрати, тому вважають, що ціна лізингу може бути нижчою або дорівнювати ціні позики тільки за наявності певних податкових пільг; процедура укладення договору лізингу потребує стаги на облік у Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг, що особливо складно для підприємств, які насамперед виготовляють основні фонди для власних потреб та не передбачають, що надалі вони будуть передані у фінансову оренду; науково-технічний прогрес робить об'єкт лізингу застарілим під час фінансового лізингу орендні платежі не припиняють до завершення угоди; лізингові операції є досить ризиковою справою і мають специфічні ризики: фінансові ризики; ризик несплати лізингових платежів; проектні ризики; майновий ризик, пов'язаний з утратою, пошкодженням предмета лізингу; ризик неповернення предмета лізингу.

Незважаючи на всі недоліки притаманні лізингу українські сільськогосподарські виробники все більше користуються ним.

Висновки та подальші дослідження. Враховуючи існуючі переваги і недоліки лізингових операцій, можна зробити висновок про те, що позитивних моментів, притаманних лізингу, набагато більше, і при державній підтримці, хоча б в період становлення, лізингові послуги стануть ще більш привабливими. В умовах економічної нестабільності в Україні, коли значно знизилосся фінансування капітальних вкладень в оновлення основних засобів у зв'язку з недостатністю прибутку підприємств і значним зменшенням виробництва, цей метод фінансування інвестицій є найбільш доцільним і може сприяти збереженню ліквідності більшості підприємств.

Отже, лізинг в умовах браку власних фінансових ресурсів і обмеженому доступу до кредитних ресурсів є однією із ефективних форм фінансування інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств. При правильному і обґрунтованому підході до застосування даного методу фінансування підприємства матимуть змогу використовувати модернізовану техніку та обладнання, що сприятиме їх інноваційному розвитку в перспективі.

Список літератури.

1. Гудима О.В. Лізинг сільськогосподарської техніки в країнах з ринковою економікою / О.В. Гудима // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. – 2005. – №1. – С. 86–88.
2. Матеріали офіційного сайту Асоціації «Українське об'єднання лізингодавців» [Електронний ресурс] – 2012. – Режим доступу: http://www.uul.com.ua/stat/leasing_market.
3. Матеріали сайту Українські підручники “Підсумки лізингодавців за I квартал 2013 року” [Електронний ресурс] – 2012. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/15840720/investuvannya/investitsiyne_diyalnist_-_mayorova_tv.
4. Танклевська Н.С. Проблеми розвитку лізингу в регіональних АПК. Н.С. Танклевська//Економіка АПК.-2007.-№3-с.58-61
5. Франчук Н.М., Копняк Н.І. Переваги та недоліки лізингу [Електронний ресурс] / Н.М. Франчук, Н.І. Копняк – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/21_NIEK_2007/Economics/24656.doc.htm.
6. Наконечний Б.В. Переваги та недоліки лізингу в порівнянні з іншими видами інвестиційної діяльності [Електронний ресурс] / Б.В. Наконечний – Режим доступу: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/13916/1/39_262270_Vis_727_Menegment.pdf

References.

1. Hudyma O.V. (2005), *Lizynh sil's'kohospodars'koi tekhniki v krainakh z rynkovoju ekonomikoju* [Leasing of agricultural equipment market economies], Derzhava ta rehiony. Seriya: Ekonomika ta pidpriemnytstvo, Symy, Ukraine.
2. Materialy ofitsijnogo sajtu Asotsiatsii “Ukrains'ke obiednannia lizynhodavtsiv” (2012), “Results lessors in the first quarter 2013”, available at: http://www.uul.com.ua/stat/leasing_market/ (Accessed 28 oktober 2013).
3. Materialy sajtu Ukrain's'ki pidruchnyky (2012), “Investytsijna diial'nist'”, available at: http://pidruchniki.ws/15840720/investuvannya/investitsiyne_diyalnist_-_mayorova_tv (Accessed 28 oktober 2013).
4. Tanklevs'ka N.S. (2007), “Problems of development of leasing in regional agriculture”, *Ekonomika APK*, vol. 3, pp. 58-61.
5. Franchuk N.M. and Kopniak N.I. (2011), “Advantages and disadvantages of leasing”, *Rusnauka*, available at: http://www.rusnauka.com/21_NIEK_2007/Economics/24656.doc.htm, (Accessed 28 oktober 2013).
6. Nakonechnyj B.V. (2012), “Advantages and Disadvantages of Leasing vs. with other Investing activities”, *Elektronyj arkhiv Naukovo-tekhnichnoi biblioteki Natsional'noho universytetu “Lvivs'ka politekhnika”*, available at: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/13916/1/39_262270_Vis_727_Menegment.pdf (Accessed 28 oktober 2013).

Стаття надійшла до редакції 29.10.2013 р.

ТОВ "ДКС Центр"